СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIII. Ч. 266. Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 14. падолиста, 1925. VOL. XXXIII. No. 266. Jersey City, N. J., Saturday, November 14. 1925. THREE CENTS

Америка й Італія погодилися за сплату італійських воєнних довгів.

ВАШИНҐТОН, 12. падолиста. — Злучені Держави й Італія добили нині згоди щодо способу сплати італійських воєнних довгів.

Після сеї згоди, Італія має заплатити загальну суму 2 міліярди 407 міліонів долярів: Речинець сплати виносить 62 роки. Італія починає сплачувати першою ратою на 5 міліонів долярів, Процентопа стопа дуже низька, бо всего 1 процент.

Президент Кулидж дав свою згоду на сі умови. Справа, очевидно, перейде ще під розвагу сенату. Уряд сподіється добути й його згоду, бо на його думку сі умови се найбільше, що Італія серед свого тяжкого стану може заплатити.

ВЕЛИКА ЗЕЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА НА ПЕНСИЛВЕНІЙСЬКІЙ ЗЕЛІЗНИЦІ.

МОНМАВНТ ДЖАНКШЕН, Ню Джезрі, 12. падолиста. — Коло 6 години 10 мінут нині рано наїхав поспішний поїзд, їдучий зі Сейнт Луиса до Ню Йорку, на поспішний поїзд, що їхав до Вашинґтону та хвилево стояв на торі. Перший поїзд ударив з усеї сили в задні спальні вози другого та вбив на місци 10 осіб та покалічив тяжко 30 других.

Заряд зелізниці складає вину на машиніста льокомотиви першого поїзду, але сей каже, що він через мраку побачив червоні сиґналові світла так пізно, що він уже не міг поїзду не то здержати, але навіть його звільнити. Заряд зелізниці завісив його сейчас в роботі на тій основі, що хочби навіть він справді не бачив другого сиґналу, то нів бачив перший сиґнал і на вид його був обовязаний станути.

ПИНШОВ ХОЧЕ, АБИ МАЙНЕРИ ВЕРТАЛИ ДО РОБОТИ, НЕ ЗРОБИВШИ ЗГОДИ.

ГАРИСБУРҐ, 12. падолиста. — Ґубернатор Пиншов, як доносять деякі ґазети, мав заявитися за тим, щоби страйкуючі майнери вернули сейчас до роботи, а свої непорозуміння з властителями копалень вирівнали згодою пізнійше. Ґубернатор мав предложити сей плян Джанови Луисови, голові майнерської юнії, але сей мав проект відкинути.

Новоанглійські стейтові вуглеві комісії віднеслися до федеральної комісії межистейтової торговлі з просьбою, щоби вона постаралася о зниженнє ціни на мягкий вуголь. Комісії не припускають, щоби страйк покінчився скоро.

Видно се також з того, що властителі копалень мягкого вугля збираються тепер видавати поучення для суспільности, як уживати другого топлива на місце твердого вугля.

ОСТОРОЖНО З КОКСОМ.

НЮ ЙОРК, 12. падолиста. — До мешкання Павлас Таріно, італійського іміґранта, зайшов тут його сусід, щоби позичити собі в нього ключа до отворювання пушок з консервою. Він застав цілу родину, зложену з мужа, жінки й троє малих дітий, лежачих без памяти.

Покликаний шпитальний амбулянс ствердив, що родина загоріла від чаду, який добувався з печи у бейзменті, в котрій для браку твердого вугля напалено коксовим вуглем („ковк"). Родину забрано до шпиталю, де по довгій праці над ними з машинами до штучного віддихання їх привернено до життя. Лікарі сказали, що якби сусід не зайшов припадково до родини, вони скоро булиби померли.

Вони звернули на сей факт, як на доказ потреби великої осторожности в обходженню з новим топливом, яких уживається тепер на місце твердого вугля.

ДУМАЮТЬ ҐАСИТИ ОГОНЬ... ГОЛОСОМ.

БОСТОН, Месечузетс, 12. падолиста. — Говард Кунлі, цивільний директор відділу армії для хемічного войовання в новоанглійськім окрузі, виголосив тут перед жіночим републиканським клюбом незвичайно цікавий відчит, в якому він хотів доказати, що пожар можна гасити голосом. Він каже, що пожарні стації випробували наперед кождий будинок, як він трясеться, а відтак на случай пожару потрясенОби його голосом якраз на стільки, щоби погасити огонь, а не завалити будинку.

ТРАҐІЧНИЙ ВИПАДОК НА ПРОЦЕСІ ШТАЙҐЕРА.

Перед початком другого дня розправи проти Штайґера, дня 13 жовтня захорував нагло в салі, що призначена на наради суддів, суддя присяглий Шулякевич. Закликане ратункове поготівля з др. Адамяком приїхало, але застало вже п. Шулякевича неживого. Смерть наступила наслідком серцевого удару на тлі склерози. На домагання лави суддів присяглих відложено розправу до другого дня.

ПОХІД МИШЕЙ.

Волинь загрожена цікавою инвазією. Ціла околиця Подольська залита величезними хмарами польових мишей. Вони помало, але певно посуваються у напрямі польської границі. Зогляду на небезпеку ґубернатори вислали трівожні телеґрами до Москви з просьбою, прислати їм негайно ґазові апарати, щоби трійливим ґазом нищити цих небезпечних шкідників, які йдуть із провінцій України, загрожених голодом. Харківський справоздавець „Правди" описує одну із пятьох мишачих армій, які йдуть на Волинь. „Це військо гризунів — каже він — можна пізнати вже на кілька кільометрів віддалі, а саме по тисячах гайвороння, воронів, круків і бузьків, які кружляють у воздусі понад околицями, що навіщені язвою. В ночі кроваву купіль між машируючими гризунами заподіюють сови і вовки. Але число мишей, здається, таки не меншає, ба чим дальше вперед вони йдуть, усе розмножуються. Машируються фронтом широким на один кільометер, а довгому на три кільометри. Населення околиць, що лежать при шляху того походу, мусить покидати свої хати".

ВІДЗНАЧЕННЯ МАТЕРІ 19-ТИ ДІТИЙ.

В місцевости Алянсон, у Франції, вручено торжественно хрест гонорової леґії, (найбільше відзначення) пані Ґадр, матері 19-ти жиючих дітей.

ДЕ НАЙБІЛЬШЕ ҐАЗЕТ?

Найбільше, бо 30 тисяч ґазет має Америка, Франція має їх 10 тисячів, Німеччина 7 тисячів, Анґлія 5 тисячів, Італія 2 і пів тисячів. Коли одначе брати число ґазет у відношенню пропорціональнім, то найкраще представляється вільний швайцарський край. Тут на міліон мешканців припадає аж 270 ґазет, в Америці 250, Франції 220, в Голяндії 130, в Німеччині 115, в Анґлії 98, Італії 60, Бельґії 30.

НА ПОМІЧ УКРАЇНСЬКИМ СТУДЕНТАМ.

Виділ Українського Товариства Прихильників Освіти у Відні подає отсим до загального відома, що жертви у висоті $25 від Обєднання Українських Орґанізацій в Америці, від п. Андрія Палащука і товаришів з Бруклина, Н. Й. $10.— від п. Анни Зборівської з Орендж, Конн, $5.—, та жертву від Українського Союза в Бразилії, прислану п. Карманським $20. — Т-во одержало на фонд допомоги українському студентству в Австрії, за які складає жертводавцям як найгорячійшу подяку.

ЗА ВИДІЛ УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА ПРИХИЛЬНИКІВ ОСВІТИ:

Др. С. Дністрянський, голова,
Михайло Гуцуляк, скарбник.

ШКІЛЬНИЦТВО НА ПІДКАРПАТСЬКІЙ РУСИ.

На Підкарпатській Руси є около 70,000 дітий в шкільному віці. В 1924-25 році істнували такі державні народні школи:

українських	202	ч. уч.	30,912
чеських	21	„	351
мадярських	32	„	4,270
німецьких	4	„	244
румунських	3	„	454

приватних народніх шкіл, субвенціонованих державою було:

українських	252	ч. уч.	3,923
чеських	8	„	351
мадярських	85	„	5,570
німецьких	3	„	627
румунських	2	„	159
гебрейських	9	„	860

З того виходить, що одна укїнська школа припадає на 100 учеників, а одна чеська на 24 учеників.

Шкільний буджет Підкарпаття виносить річно 43,000,000 чеських корон.

ЧИСЛО БЕЗРОБІТНИХ У ЛЬВОВІ.

Державний уряд посередництва праці у Львові, подає число безробітних, що у Львові перейшло поза 2,550 осіб! В цьому є 765 умовох працьовників.

БОГАТИЙ ТУРОК.

Один богатий Турок замешкав у готелі в Ціріху. Покликав до себе заступника одної женевської фабрики й купив у нього сім плятинових годинників, по три тисячі франків кождий. Годинники мусіли бути всі зовсім однакові, бо то подарки для його сім жінок. Годинникар із радости, що так гарно продав, заплатив своїм трьом синам, що вчаться в Ціріху, надзвичайний напиток, як проміле (21 франків) від вторгованої суми.

МАШИНА, ЩО ЧУЄ.

На одній виставці електричних апаратів в Нотінґгем (Анґлія) гості подивляють апарат, що є чудом техніки. Досить сказати слово „йди" (старт) і вона навязуючи електричний контакт, починає працювати, або „світло" і в ній засвічуеться лямпа. Винахідник Пірсон покористувався при цій машині звичайним мікрофоном, який приймає згуки немов би мав уха.

НЕГРАМОТНІСТЬ У ФРАНЦІЇ.

Одним з наслідків війни є зріст анальфабетів навіть у старих культурних державах. Остання статистика каже, що є ще нині 300 тисяч Французів між 16 і 20 роком життя, що не вміють ні читати ні писати. До цього треба додати ще 400,000 пів-неграмотних. Все це діти війни, які не могли ходити до школи задля недостачі домашньої опіки або вчителів, що пійшли на війну. Від 1853 р. у Франції є 50 проц. більше неграмотних між жінками, як між мущинами.

ЦАРІВНА САМОЗВАНКА.

Рижські ґазети повідомляють, що в Москві відбувся процес проти самозванчої дочки царя Миколи, яка називала себе Анастазією. Ця самозванка, якась Анна Пшенічей, зявлялася в монастирях й казала, що вона дочка вбитого царя. Всюди приймали її з почестями. По якімсь часі самозванка занедужала й дісталася до шпиталя. Там віднайшли її й арештували Суд присудив її на чотирнайцять місяців вязниці.

Німеччина годиться на повне розоруженнє нації.

БЕРЛІН, 12. падолиста. — Вчера передав німецький амбасадор фон Геш в Парижі французькому міністрови закордонних справ Бріяндови ноту німецького правительства, в якій воно заявило свою згоду на переведенне повного розоруження німецької нації, щоб сим робом уможливити аліянтам виконати приречені в Локарні уступки для Німеччини.

Німецьке правительство годиться на такі річи:

1. — Головним командантом німецької армії краєвої оборони буде цивільний чоловік.

2. — Ґенеральний штаб буде скасований.

3. — Служба у німецькій поліції безпеченства, яка зорґанізована на військовий спосіб, буде довготривала, значить, кандидатів до неї будуть приймати ик до вислуження в старости.

4. — Великі гармати в Кеніґсберґу, у Східній Прусії, будуть скасовані.

5. — Німецька влада заборонить ґімнастичним товариствам в Німеччині військові вправи.

Німецька публична опінія ворожо поставилась до сеї заяви правительства Лютера.

ЛОКАРНЕНСЬКИЙ ДОГОВІР.

ЛОНДОН, 12. падолиста. — Анґлійське правительство предложить локарненську умову палаті громад на другий тиждень до затвердження.

ШО І ЛОКАРНО.

ЛОНДОН, 12. падолиста. — Славного анґлійського писменника Джорджа Бернарда Шо (Айриша) запрошено на принятте в честь британського міністра закордонних справ Остена Чемберлейна на 20-ого с. м. для вшанования його з приводу його успіху в Локарні.

На се Шо відповів карткою сього змісту:

„Не буду на вечері, бо вона повинна бути в мою честь. Се я пропонував локарненський договір в 1913 році і вдруге на новий рік в 1914 році, коли ще можна було зарадити війні. А що з договору тепер, коли злочин вже стався? Та все таки треба признати Чемберлейнови, що він спізнився лише 12 літ, а не 50.

Дж. Б. Шо".

„ІРЛЯНДИЗАЦІЯ ІРЛЯНДІЇ".

ДАБЛИН, столиця Ірляндії, 12. падолиста. — Правительство Ірляндської Вільної Держави завело ірляндську урядову мову в урядах і школах та змушує учителів учитись ірляндської мови на специяльних курсах.

Се стрічає богато перепон, бо мало є таких, що знають терпимо добре ірляндську мову, а також вимагає надзвичайних коштів. З уваги на те публика нарікає на се. Вона годиться на ученне ірляндської мови, але не хоче нагального і примусового та коштовного учення.

З приводу сього говорив на зібранню ірляндський міністер просвіти др. Мек Ніл.

Він сказав, що хотяй яка ірляндська мова слаба, а вона вивела ірляндський нарід з египетської неволі. І хотяй, казав, тепер ще прийдеться визволеним з неволі поблудити по пустині, то вони не вернуться вже до Египту, себто до пануючої в Ірляндії віками анґлійщини.

Він додав, що Ірляндія виховує своїх дітий для себе, а не для Америки, Анґлії, або якого іншого краю, і тому нарікання, що їх не вчать по анґлійськи, не мають оправдання.

ФАШІСТИ ОБЖАЛОВУЮТЬ ФРАНЦУСЬКИХ СОЦІЯЛІСТІВ.

РИМ, 12. падолиста. — Італійська фашістська преса безупинно обжаловує французьких соціялістів, що се вони приготовили заговір на життє Муссолінія, та що вони обіцяли італійським соціялістам поміч у перевороті, який готовлено на випадок, якби заговір був успішний.

І В ЕСПАНІЇ НЕСПОКІЙНО.

ПАРИЖ, 12. падолиста. — З Еспанії повідомляють, що в провінції Катальонії влада увязнила богато осіб, яких підозрівала, що приготовляли змову на поваленне військової директорії під проводом Пріма де Рівери.

Найбільше вязнять масонів, які, кажуть, мали звязки з італійськими масонами, що теж готовили державний переворот в Італії.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодинока число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Телефон „Свобода": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

В Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ЕВРОПА Й АМЕРИКАНСЬКІ ДОВГИ

Сими днями приїхав з Европи відомий американський і межинародний адвокат Даллі Філд Меловн, що колись був колектором мита в нюйорськім порті, та в своїй розмові з американськими ґазетярами представив богато цікавих причинків до зрозуміння стану Европи взагалі, а Франції спеціяльно.

Меловн виразно остерігає Америку, щоби вона закинула з гори всяку надію на сплату воєнних довгів европейськими державами. Европейські держави, — говорить він, — сих довгів ніколи не сплатять, бо се є економічною неможливостю. Зобовязання сих держав, що вони будуть виплачувати свої довги через сімдесять та девятьдесять літ, уже самі собою показують, що сих зобовязань не можна брати поважно; бо деж є така корпорація, яка могла зобовязатися, що вона буде платити міліони долярів річно девятьдесять літ від нині? Инчими словами, скорше чи пізнійше Европа буде примушена відмовитися від плачення своїх довгів, і скорше чи пізнійше амириканський народ буде примушений згодитися з тим, що своїх воєнних позичок назад не дістане. Чим скорше Американці й американський уряд се собі ясно скажуть, тим ліпше для них. Се буде ліпше навіть для самої Европи, бо держати держави й народи під тягарем великих воєнних сплат, значить стільки, що наклонювати їх до ризика нової війни.

В такому положенню находиться й побіджена Німеччина, і побідна Франція. Ні одна ні друга своїх довгів не заплатить. Покищо й одна й друга „блофує", що вона думає платити, але се лишень блоф, більше або менче успішний. Більше успішний зі сторони Німеччини, менче успішний зі сторони Франції. Франції блоф не удався, на думку Меловна, тому, бо вона спротивила собі опінію світа, а головно зразила собі американський уряд підчас переговорів у справі сплати воєнного довгу, через те, що вона гроші, позичені в американських банках, ростpачує на авантури в Мароку й Сирії, на позички для Польщі й Чехо-Словаччини, які знова сі позички вживають на удержуваннє й узброюваннє великих постійних армій.

Отсі признання з уст Меловна, котрий тепер приїзджає з довшого побуту в Франції, є справді гідні уваги. Не менче заслугують на увагу його слова про політичний стан Франції. Після його слів французький народ, а головно його селяни й робітники, уже бачуть, до чого веде політика французького уряду. Вони розуміють уже добре, що причиною фінансових клопотів Франції є її імперіялістичні авантури й її імперіялістичні союзи. Французький народ богатий, працьовитий і готов на фінансові пожертвовання, але він стратив уже зовсім надію в своїх дотеперішних провідників і він їм не хоче дати ні одного цента податку на їх дальшу політику. Провідники се знають, і тому вони не напирають на радикальні фінансові реформи, бо народ прогнавби до 24 годин кождого політика, який зажадавби нових податків без основної ревізії заграничної політики Франції. Політикам ще далі вдається перекрадати з дня на день, але се довго не потягне. Французький народ так невдоволений, що йому дуже близько до справдішної революції. Який буде сей переворот і до чого він доведе, — чи до радикальної революції економічної, чи може до ще одного похиту на право, та до якоїсь економічної диктатури фінансових кругів, сього Меловн ворожити не хоче.

Ціла розмова представляє стан Франції в чорнім світлі. Певна річ, що Франція стоїть перед тяжкою катастрофою, чи, однак, ся катастрофа так близька, як аже Меловн, сього теж тяжко сказати. Колиб се було так, то не лишень Франція, але й ціла Европа стоялаби на передодні поважних політичних потрясень, які в своїх розмірах моглиб бути другою світовою війною.

ЗВЕРНІМ „РОДИННІ ОКАЗІЇ" НА НАРОДНИЙ ПОЖИТОК

Допись гр. Антона Яворського зі Сиракюза про збірку на народні цілі на весіллю гром. Олекси Шмокалюка й Анастазії Шкляренко заслугує на близчу громадянську увагу.

Се вже не перша того рода допись. Були подібні збірки й на весіллях свідомих українських громадян по других громадах, були й збірки на хрестинах, і на других подібних „оказіях". Видно з того, що ся новина починає вже ширше приниматися серед свідомого українського громадянства в Америці.

Думка справді добра, головно через умови іміґрантського життя. Українські іміґранти мають дуже мало оказій сходитися разом. Попри віча й концерти хиба одні родинні оказії. Віча й концерти вже з давна вживається для збирання підпомоги для рідного краю. Родинних оказій ще не богато.

А прецінь нема причини, чомуб сього не робити. Така збірка причиниться до звеличання родинного свята. Коли й другі українські громадяни, тут і в старім краю, довідаються, що на весіллю збирано жертви на рідний край, то ціле весілля підросло на своїм значінню.

В старім краю при таких оказіях збирано часто дарунки для молодят, чи похресників. В Америці сі збірки закидається, як не лицюючі з почуттєм маєткової самостійности. Чомужби на місце збірки для молодих, якщо вона не подобається молодятам або їх родичам, не зібрати жертву на якусь національну справу в старім краю?

Зрештою, хто хоче свому народови прислужитися, той попамятає на нього при всякій нагоді та постарається допо- [illegible]

„СОВ-ПОЛЬ-ТОРГ"

(Кореспонденція Свободи з Варшави).

Між найбільшими буржуями Польщі і найбільшими пролетарами Москви дійшло до зворушуючої приятельської угоди. Дружбу цю нові приятелі назвали по модному коротко „сов-поль-торгом". Першою любовю до советів спалахнув „Левіятан", обєднаннє капіталістів польського промислу, торговлі і фінансів. Ен-децький (вшехпольський) посол Вержбіцький і фабрикант Лемпіцький враз із советським послом у Варшаві большевиком Войковом заключили спілку для польсько-советського торгу. Наслідком того польські буржуазні зубри дістали від пролетарських ягнят поважні і дуже корисні концесії.

На тепірішній концесійний курс в Москві, коли самий Леон Троцький закликує до себе на все горло жаждущих легкої наживи заграничних капіталістичних крокодилів, а самий папа московського „комінтерну" Ґріша Зіновєв тому не противен, — „сов-поль-торг" є явищем зрозумілим.

Длячогож би польські буржуї мали бути гірші від инших? Навпаки: сусіди-ж!

Але на тому не скінчилось. В людських відносинах лише перший лід тяжко пробити.

До Варшави прибув у гості самий комісар закордонних справ СССР. Чічерін.

Візита „товариша" Чічеріна до ґрафа Скршинського звязана не тільки з польсько-советськими розмовами про торговий трактат, але як стверджують півофіційні газетні донесення, має і ціль політичну.

Подія ця не малого значіння і виходить далеко поза рамці звичайної міністерської поїздки.

Большевицькі совєти перший раз вислали свого комісаря закордонних справ Чічеріна до Европи.

Першою державою, яку він відвідує, є Польща, отта шляхоцька Польща, з якою большевики воювали та жили досі як кіт із собакою.

Хто міг би подумати, що рани так скоро загояться, а червоні комісари зовсім по буржуазному чемненько візитуватимуть Варшаву та обійматимуть з чорним „Левіятаном"!...

Життє — є життєм! Воно ставить свої умови; видвигає нові обставини, до яких кожда сторона старається пристосуватись.

В тому треба шукати першопричин кроку Чічеріна і його сьогоднішнього господаря міністра Скршинського.

Большевикам потрібна торговля із Заходом, потрібні товари на кредит і гроші, а для торговельних зносин потрібні польські зелізниці.

Совєти не задовольнюються одним признанням західно-европейських держав, вони хотять в міжнародній европейській і світовій політиці одіграти ролю великої держави. Їм належить в концерті европейських держав втрачений голос Росії.

Польща переоцінила союз із Францією. Коли для Франції в останніх часах переговорів про пакт безпеченства рубом стало питаннє вибрати поміж інтересом своїм і своїх союзників, — Франція пійшла по шляхови „своя сорочка близше тіла", хоча й тарабанить про Польщу й Чехо-Словаччину. Коли Франція, числячися з реальною силою, почала надобре договорюватися з Німеччиною й Анґлією, та оставляла своїх „союзників" Бенеша і Скршинського підчас останніх нарад в справі ґарантійного пакту в передпокоях, тоді нічого іншого не оставалось для Бенеша як запропонувати Берлінови заключити окремий договір взаїмного безпеченства між Чехо-Словаччиною і Німеччиною.

Тоді теж і Скршинський не бачив уже перешкід для приняття „товариша" Чічеріна у Варшаві.

Таким чином варшавська візита Чічеріна знаменує собою нове посуненнє советів у европейській політиці. Воно спрямоване до попутання карт, якими грають в Парижі і Лондоні у своїй ставці на Берлін. Одночасно є ще одним наглядним доказом відказу правительства большевиків од гасла всесвітньої революції, а означує бажаннє налагодити мирне співжиттє зі своїми „буржуазними сусідами".

Польща, видно, також зриває з політикою проти-советською. Бодай то гандель!

„Сов-поль-торг" ворожить розпочаттє ери не тільки в польсько-радянських відносинах.

Найблизший час покаже, як великі обороти здобуде собі звичайний і політичний „Сов-поль-торг".

Для нас сей гандель не є якоюсь надзвичайною несподіванкою. Це польсько-советське братаннє було до передбачення, мимотого, що сусіди готові були собі дати штурханця або по добросусідськи пустити півня в чужий город.

Оцінюючи тверезо останні випадки, приходить кождий безсторонний видець до переконання, що московські большевики з кожним днем переходять в табор звичайних правительств великодержавних.

Щодо їх політики до Польщі то набирає вона прикмет все більше політики московсько-російської, а від комунізму остаються „рожки да ножки".

Тепер у Варшаві Чічерін закріплює те, що зробив його товариш Йоффе в Ризі.

Для української справи це повтореннє старого: **згода Москви з Варшавою робиться коштом України і українського народу.**

Навіть засліпленим і отуманенним повинно тепер стати ясним, що варті слова большевиків в обороні поневолених народів. Це облуда, яку легко розгадати, і яку маси трудового народу відчувають.

„Товаришеви" Чічерінови, його господареви гр. Скршинському і всім їх поплечникам одно тепер можемо з певностю сказати:

Український народ хвилево роздертий на части і розпятий, мов на хресті, перенесе свої нелюдські страждання і власною силою відродиться до самостійного істновання, переживаючи ріжні „сов-поль-торги"!

Волиняк.

ДОПИСІ.

НЮАРК, Н. ДЖ.

Падолистове Свято.

Першого Падолиста, яко день відродження нашої держави, нюарські Українці не поминули того дня, а відсвяткували його в церковній галі на Корт Стріт.

Мене запросили з промовою про Першого Падолиста, де в коротких словах я зясував ціль і значіння Падолистового Свята. Се наше свято національне, бо в той день Галицькі Українці стали одною лавою та сказали, що ми хочемо своєї держави, свого уряду, свого війська.

Сейчас при вході можна було запримітити, що настрій є святочний, а комітет звивався та старався, щоби святочний концерт, котрий складався з промов, співів, музики та деклямацій, вийшов як найгарнійше та величаво.

Треба зазначити, що концерт відбувся своїми власними силами УкраїнцівНюарку, нігде не зичили чужих людей, так для нас великого свята.

В перший мірі треба признати працю о. Чаплинського, що по обнятій недавно посаді зумів зґуртувати людей та улаштувати свято як слід.

Що до вишколення хору богато праці і труду положив п. Каськів, котрий зібрав за те грімкі оплески від присутних.

Головно „Журавлі" вийшли у нього по мистецьки; на всіх присутних видно було тугу та жаль.

Найбільше порушила публику деклямація з музикою панни Шафранської, яку вона віддеклямувала до такту похоронного маршу, котрий відограла зі знанням та чуттєм панна Каськів. На слухачів виступили сльози жалю. Соля та деклямації оброблені були дуже добре та відповідно до свята, а головно деклямація п. Костева зі „Скитальця".

В перерві забрав слово гр. Гриник, котрий розповів присутним про життя та буття в польськім таборі полонених. Відтак гр. Присяжний розказав який великий брак був 1. Падолиста 1918 у Львові в фахові люди, щоби можна було перебрати якусь позицію в свої руки, як терпіла на тім желізниця, котрої не можна було як слід провадити в рух. Він заохочував присутних учитися якогось фаху, бо всякий фаховець в слушний час може для народу та держави зробити великі прислуги.

На закінчення відспівано Український Гимн, після чого публика одушевлена розійшлась домів, повна надії, що вскорості перегодована польська гуска лусне, а на львівськім ратуши замає синьо-жовтий прапор, як було 1. падолиста 1918 року.

Слід замітити, що з огляду на заінтересованнє святом нюарських Українців добре було би, щоби на друге так велике свято комітет постарався про більшу галю, бо церковна на се була за мала і богато людей не могли вислухати концерту та віддати честь поляглим героям за свободу свого народа, але з болем серця мусіло вернутись домів.

Дохід зі свята призначили на Інвалідів в старім краю. На сю ціль зложили присутні на гали $75.00, а з тикетів прийшло $100.00, так що наші бідні немічники на кусок хліба дістануть коло $160.00.

Микола Воробець.

ЯК ДОВГО ЖИЄ ДОМАШНЯ МУХА?

Шість днів після того як з личинки вилізе муха, зносить уже яйця. Гине по 76 днях. А що розвиток мухи триває шість днів, отже життє її від часу яйця до смерти триває 82 дни. Боротьба з мухами: чистоту в мешканні й забудуваннях можна осягнути винищенням мух. Личинки, що розвиваються в навозі, забиваєтся [illegible]

ПЕРШОГО ПАДОЛИСТА А ДІЛА

Звіти з ріжних свят публичних і приватних, якими американські Українці звеличали свято Першого Падолиста, показує, що се свято було справді відсвятковано так, як на се воно заслугує.

Коли сьогорічне святкованнє порівнати з минувшорічним, то сейчас на перший погляд ока покажеться, що свято зискало богато на популярности. Просто не було майже місцевости, в якій сей великий національний день не відбився відгомоном хочби на яких приватних сходинах. Великі громади майже без вимку подбали за врочисте відсвяткованнє концертом або вічем або академією, і кожде таке свято, як доносять, удалося величаво.

Концерти, співи, промови, — все те без сумніву важні чинники для піднесення святочного духа, і всему сему належить відповідне місце в згадці про такі свята. Всякі обходи, хочби вони відбувалися в память кровавих подвигів, повинні вдоволяти почутте краси в присутних людий, бо тоді свято лишиться на все як щось гарного та величного.

Та рівночасно не треба забувати, що, хоч як важна сторона краси такого концерту чи обходу, то все таки сущною справою є щось другого. При таких святах треба зазначити не словами, не фразами, а ділом, що ми стоїмо з тими, які продовжують великі ідеї, яких втіленнєм був день, котрого память святкуємо. Наші свята в Америці лишень по части важні для нас самих. Вони ще важнійші для наших братів у старім краю. Їм ми мусимо показати, що ми справді з ними одно тіло, одна душа. Не вистарчає тут голе слово. На се треба жертви на національні ціли в старім краю. Старий край буде нас шанувати за те, що ми в вільнім краю відсвяткували великий день, якого вони в неволі відсвяткувати не могли, але він нас буде шанувати лишень тоді, коли ми свою солідарність зазначимо не словами, але жертвами на ціль дальшої визвольної боротьби українського народа.

Старий край буде міряти наші заслуги для добра українського народа не силою наших співів, не могучостю наших закликів, але сумою жертв, які ми з приводу сього, чи другого свята складаємо. Український народ у старім краю веде війну за своє визволеннє, а така війна, як всяка инча, вимагає гроша, гроша й ще раз гроша. На се нам памятати при всякім національнім святі.

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВНОГО РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗА

за місяць жовтень 1925 р.

НОВІ ВІДДІЛИ:

Товариство „Зоря", від. 346. У. Н. Союза в Вест Філяделфії, Па. Горчинський Михайло, Навроцький Йосиф, Багінська Марія, Багінський Йосиф, Черкас Анна, Коваль Розалія, Мацькович Катерина, Мацькович Андрій, Навроцька Анастазія, Навроцька Анна, Навроцький Михайло, Стукак Андрій.

Братство св. Михаїла, від. 348. У. Н. Союза в Москві, Па. Дубранський Іван, Кесельовський Петро, Сенько Михайло, Серкіз Віра, Серкіз Іван, Ульковський Леонтій, Сенько Пилип, Ульковський Гнат, Сенько Ева.

НОВІ ЧЛЕНИ:

В. 3. Френкевич Марія.
В. 20. Іванишин Петро.
В. 21. Гнат Михайло.
В. 31. Кирик Андрій, Кирик Анна.
В. 32. Гайдеш Олекса.
В. 34. Іванига Василь.
В. 36. Гойсак Марія.
В. 45. Кулик Апольонія.
В. 65. Бабула Григорій.
В. 70. Маковський Іван.
В. 81. Денці Юрій.
В. 87. Таньчак Орина.
В. 98. Павлішак Іван.
В. 102. Бурко Анастазія.
В. 123. Тарас Анна.
В. 126. Ґлебес Константин.
В. 135. Клим Михайло.
В. 143. Прокопів Олекса, Притка Іван, Прокопів Зофія.
В. 155. Дучинський Микола.
В. 156. Когой Іван.
В. 158. Кореман Мартин, Бобровський Лука.
В. 160. Біловус Зофія.
В. 167. Медецький Дан. Дмитро, Космина Михайло.
В. 177. Щепанський Василь.
В. 179. Репчак Стефан.
В. 204. Скубівна Й. Йоанна, Скубова Марія, Мороз Микола, Мороз Марта.
В. 209. Бриндза Марія.
В. 234. Гарасимчук Михайло.
В. 237. Крика Тереса.
В. 239. Воловідник Василь.
В. 253. Харко Дамян, Мишоловська Катерина, Павлів Петро, Майович Марія, Поплавський Андрій, Заячківський Теодор.
В. 257. Богдан Катерина.
В. 270. Кіраш Андрій.
В. 274. Цицик Марія.
В. 276. Дністрян Каролина, Дністрян Семен.
В. 288. Дзюбан Михайло.
В. 292. Березюк Михайло.
В. 300. Козьоринський Дмитро.
В. 308. Солодюк Олекса, Совопяс Антін.
В. 317. Трунко Ч. Михайло.
В. 318. Шкільняк Григорій.
В. 334. Сорівка Стефан.
В. 336. Данищук Василь.
В. 342. Якімоф Микола.
В. 371. Паньків Олекса.
В. 385. Олексійчук Наталія, Канюк Катерина, Олексійчук Тихон.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 7. Кот Стефан.
В. 31. Плакса Іван.
В. 40. Пеленський Іван.
В. 48. Дуць Дмитро.
В. 59. Іващишин Стефан, Каблак Ів.
В. 61. Хохла Стефан, Пилип Григорій, Єдинак Михайло.
В. 72. Куртич Фелікса.
В. 95. Козар Тит, Парубочин Іван, Валігурський Олекса, Прус Василь.
В. 96. Ревт Сенько.
В. 99. Іващишин Ілія.
В. 102. Стадник Константин.
В. 127. Братон Дмитро.
В. 135. Шутяк Іван.
В. 138. Запотічний Михайло.
В. 147. Югас Іван.
В. 164. Ференц Семен.
В. 174. Польський Михайло.
В. 191. Іванечко Михайло.
В. 203. Смілка Михайло.
В. 216. Стефанюк Марія.
В. 217. Андрухів Григорій.
В. 218. Майданик Петро.
В. 220. Бубен Антін, Бубен Ольга.
В. 226. Мигалик Магда, Мигалик Йосиф.
В. 230. Смаль Анна, Смаль Ілія.
В. 235. Андриц Микола, Андриц Марія, Проць Йосиф.
В. 237. Шуригайло Михайло, Шуригайло Розалія, Стецик Іван.
В. 244. Бендза Михайло, Морайда Войтіх.
В. 248. Юзьвяк Йосиф.
В. 260. Пісьо Василь, Пісьо Анна.
В. 266. Яворський З. Микола.
В. 268. Грицишин Микола.
В. 274. Мирдич Іван мол.
В. 276. Тер Михайло, Хлиста Іван, Федорко Пазя, Кубай Іван, Махник Теодор, Миник Микола, Петришак Василь, Петришак Анна, Сисин Василь, Сисин Марія, Тер Іва, Жук Микола, Гогнят Стефан, Садловський Андрій.
В. 280. Гоцко Марія.
В. 292. Лисак Ілія.
В. 294. Калуцник Калістрат.
В. 300. Василишин Андрій.
В. 316. Петрів Андрій, Петрів Марія.
В. 324. Антонович Антін.
В. 336. Юзьва Андрій, Юзьва Антонина, Левицький Михайло.
В. 351. Профета Павло.
В. 365. Волошин Василь.
В. 367. Бігун Микола.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. [illegible]
В. 20. Ковальський Тома.
В. 24. Буярин Григорій, Буярин Анастазія.
В. 43. Боляк Микола.
В. 55. Микитюк Ілля.
В. 56. Окаль Семен.
В. 76. Толбей Станислава, Толбей Дмитро.
В. 91. Шак Василь.
В. 94. Вайда Іван, Чайковський Йос., Крушельницький Нестор, Чайковська Анна.
В. 102. о. Левицький Лев.
В. 108. Розьон Андрій.
В. 112. Данцьо Анна.
В. 113. Підкалицький Янко І, Підкалицька Юлія.
В. 130. Середюк Параскевія.
В. 139. Бартошук Евстахій, Бартошук Петро, Бартошук Варвара.
В. 143. Кошляйчук Марія, Кошляйчук Ілія, Петрівський Петро, Лазута Василь.
В. 155. Білий Анна.
В. 167. Микульський Йосиф.
В. 179. Лесів Петро.
В. 193. Федорів Максим, Федорів Анастазія.
В. 209. Торчин Панько.
В. 218. Русяк Михайло.
В. 219. Війтишин Михайло.
В. 227. Медвідь Микола, Медвідь Анастазія.
В. 235. Денко Михайло, Денко Ева.
В. 267. Флінта Петро.
В. 276. Крис Гавр., Павцьо Онуфрій.
В. 306. Маслій Іван.
В. 334. Хмарак Микола.
В. 345. Паньчишин Іван, Вальчук Василь.
В. 346. Черкас Михайло.
В. 396. Паляк Василь.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ ЗА НЕПЛАЧЕННЄ МІСЯЧНИХ ВКЛАДОК.

В. 7. Костів Йосафат, Сухена Василь, Сташек Марія, Ваньчишин Марія, Захарчук Анна, Граничний Василь.
В. 14. Хархаліс Стефан.
В. 20. Паранюк Марія, Білоус Атанас.
В. 22. Когут Василь, Крупяк Стефан, Крупак Зофія.
В. 24. Паславський Іван.
В. 29. Ґрозьо Іван.
В. 30. Смеречинський Іван, Курлик Ева.
В. 31. Скертон Казимир.
В. 40. Парабій Іван.
В. 50. Триболович Блажій.
В. 62. Крецул Іван.
В. 73. Миськів Михайло.
В. 76. Дуфлян Михайло.
В. 85. Костюк Микола. Мельник Іван, Смереканич Павло, Мельник Текля.
В. 86. Мізик Прокіп, Нісевич Іван.
В. 94. Розвадовський Ілія.
В. 95. Кулик Федько.
В. 98. Рощипко Теодозій.
В. 99. Мотичка Тимко.
В. 102. Кобиняк Теодор, Любінський Михайло, Микитюк Іван.
В. 103. Трибусевич Антін.
В. 106. Дзіваковський І. Андрій, Лончина Василь.
В. 114. Яворський Андрій, Яворська Ева.
В. 118. Роздай Ілько.
В. 129. Луців Михайло.
В. 130. Дзюма Микола, Старожинський Михайло.
В. 135. Грешко Михайло, Колтун Антін, Кокос Мартин, Грешко Катерина.
В. 137. Собович Стефан, Собович Балвина.
В. 139. Кіщак Павло, Темчук Василь.
В. 140. Терлецький Микола.
В. 151. Крайник Теодор.
В. 154. Кузбит Стефан.
В. 156. Савка Василь.
В. 160. Александрович Онисим.
В. 170. Долошицький Михайло, Югас Лука.
В. 181. Тимик Михайло.
В. 182. Пелех Михайло.
В. 187. Залужний Гнат, Рега Микола.
В. 191. Стадник Стефан.
В. 192. Фридрих Микола.
В. 198. Марко Олекса, Сидор Олекса.
В. 207. Боднар Дмитро.
В. 210. Браток Луць, Марфяний Іван, Питляр Слекса.
В. 212. Малецька Зофія.
В. 221. Воробель Іван.
В. 223. Капустинський Іван, Мазула Олекса, Капустинська Розалія, Ткач Ілія.
В. 230. Нестор Михайло.
В. 235. Кернична Вікторія.
В. 243. Дурневич Василь, Маляр Семен.
В. 245. Шеремета Олекса, Шеремета Ева.
В. 248. Криворука Олекса.
В. 250. Ґрабаж Антін, Ґрабаж Марія.
В. 261. Сморуль Михайло.
В. 265. Гуцалюк Антін.
В. 268. Сеньків Онуфрій, Білий Михайло, Євчин Василь, Баглай Павло.
В. 273. Жирий Дмитро.
В. 275. Подольський Микола.
В. 280. Ковалов Павло.
В. 282. Митар Григорій.
В. 294. Перепавел Ілія, Венгжин Лука.
В. 296. Пахольчак Андрій.
В. 299. Угрин Дмитро.
В. 304. Попелюк Андрій, Грицай Дмитро.
В. 309. Луіс Іван.
В. 312. Ярема Олекса.
В. 316. Баєчко Панько, Баєчко Марія, Мудрик Петро, Олексин Олекса, Бойко Йосиф.
В. 320. Воронка Олекса.
В. 324. Мочарник Марія.
В. 325. Коваль Павло.
В. 326. Бурило Василь, Романовський Константин, Романовська Стефанія.
В. 331. Пантелла С. Іван, Шутка Кіндрат.
В. 337. Зарічний Стефан.
В. 340. Сінкулет Василь.
В. 345. Бембен Казимир, Бортник Іван, Юрків Іван, Кормило Юстина, Лисий Іван, Марюцан Михайло, Владичук Василь, Ілюк Силвестер.
В. 363. Кліщ Микола.
В. 365. Цибуляк Іван.
В. 367. Журик Роман.
В. 379. Рільник Іван.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 11. Бартошук Евстахій, Бартошук Варвара, Бартошук Петро.
В. 36. Білий Анна.
В. 39. о. Левицький Лев, Данцьо Анна.
В. 53. Буярин Григорій, Буярин Анастазія.
В. 68. Лазорчик Михайло, Лазорчик Анна.
В. 69. Куцик Антін.
В. 94. Дочомінський Антін.
В. 100. Розьон Андрій.
В. 102. о. Сидоряк Евстахій.
В. 110. Чайківський Йосиф, Крушельницький Нестор, Чайківська Анна.
В. 114. Федорів Максим, Федорів Анастазія.
В. 116. Думаський Роман.
В. 117. Лазута Василь.
В. 119. Крус Олена.
В. 135. Медвідь Микола, Медвідь Анастазія.
В. 147. Білецький Михайло, Салик Катерина.
В. 157. Ґоско Петро.
В. 158. Чабак Дмитро.
В. 160. Флінта Петро.
В. 164. Турянський Петро, Турянська Марія.
В. 168. Маслій Іван.
В. 174. Карпінський Йосиф.
В. 182. Онуфрик Теодор, Онуфрик Анна.
В. 217. Белей Іван.
В. 224. Хмарик Микола.
В. 248. Процишин Андрій, Турчин Панько.
В. 300. Павцьо Онуфрій, Русяк Михайло.
В. 320. Кармазин Антін, Микитюк Ілія.
В. 355. Турецький Павло, Турецька Єлисавета.
В. 385. Вальчук Василь, Семотюк [illegible]

ЧЛЕНИ ПОМЕРШІ.

В. 34. Вільготний Теодор.
В. 142. Ясловська Зофія, Теличка Михайло.
В. 170. Лопаца Теодор.
В. 217. Решітник Семен.
В. 218. Бурий Гнат.
В. 238. Камінський Михайло.
В. 253. Сорока Іван.
В. 290. Дмитрів Франка.
В. 308. Андрушко Василь.
В. 385. Голіят Бартко.

ЗІСТАВЛЕННЄ:

З початком місяця жовтня 1925 р. в У. Н. Союзі було повнолітних членів	17.983
В місяцю жовтни 1925 р. принято нових	84
В місяцю жовтни 1925 р. принято нанове	75
В місяцю жовтни 1925 р. принято з перест. листами	48
В місяцю жовтни 1925 р. принято з інших кляс обезпечення	13
Разом	18.203
В місяци жовтни 1925 р. суспендовано	131
В місяци жовтни 1925 р. відійшли з перест. листами	47
В місяци жовтни 1925 р. відійшли до інших кляс обезпеч.	13
В місяци жовтни 1925 померло	11
Разом	202
З кінцем місяця жовтня 1925 р. в У. Н. Союзі було повнолітних членів	18.001

ЗІСТАВЛЕННЄ ПІСЛЯ КЛЯС І СУМ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

В клясі Д.	на $ 100	17
В клясі А.	на $ 250	374
В клясі АА.	на $ 500	5.471
В клясі В.	на $ 750	867
В клясі С.	на $1000	11.044
В клясі ВВ.	на $1500	191
В клясі СС.	на $2000	37
	Разом	18.001

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ. НОВОВПИСАНІ ДІТИ:

В. 3. Барна Марія, Барна Стефан, Барна Анна, Барна Пазя, Барна Микола.
В. 21. Боднар Дорка.
В. 22. Пухаль Анна.
В. 28. Лобас Катерина, Лобас Юлія, Кіцак Микола, Куцик Марія, Куцик Ольга.
В. 31. Дзюбан Роман, Дзюбан Катерина.
В. 40. Гаврилів Йосифа.
В. 50. Була Анна.
В. 55. Бартох Антоніна, Бартох Павло.
В. 87. Нестор Анна.
В. 96. Бульбак Іван, Ничай Марія.
В. 99. Ільків Яків.
В. 105. Солян Іван.
В. 108. Якимів Станислав, Якимів Стефан, Якимів Йосиф, Пантелимон Іван.
В. 112. Кобилянська Марія, Кобилянська Розалія.
В. 123. Драган Володимир.
В. 132. Білінська Олена.
В. 137. Мазій Стефанія, Мазій Анна, Мазій Олена.
В. 142. Левчак Андрій, Левчак Владислав, Левчак Станислав, Левчак Йосиф.
В. 143. Прокопів Марія, Прудиус Анна, Прудиус Катерина, Прудиус Мик.
В. 147. Мольо Стефан.
В. 153. Боячко Іван, Фецак Марія.
В. 156. Іщук Меланія.
В. 163. Лешак Юстина.
В. 204. Кобрин Стефан, Мороз Юлія.
В. 210. Давидів Іван, Давидів Мик.
В. 213. Данько Т. Александер.
В. 218. Лисиганич Марія.
В. 227. Цап Теодор.
В. 229. Бриндзя Анна, Лаврівський Іван, Лаврівський Михайло.
В. 235. Андриц Антін, Андриц Іван.
В. 237. Заплітний Андрій, Заплітний Михайло, Заплітний Володимир, Заплітний Д. Юрій, Заплітний І. Павло.
В. 239. Сопко Михайло, Сопко Марія, Сопко Анна.
В. 247. Біян Стефанія, Марцишин Василь.
В. 253. Наогольник Анна.
В. 257. Богдан Микола, Богдан Петро, Богдан Олена, Федорович Володимир, Федорович Мирослава, Федорович Фльоренца, Півторак Параскевія, Півторак Микола, Півторак Василь, Захарків Іван, Захарків Юлія, Захарків Мирослава.
В. 296. Пахольчак Стефан.
В. 321. Конів Микола, Конів Катерина, Конів Іван, Савчин А. Єлисавета.
В. 324. Бурак Іван, Бурак Волод.
В. 334. Дмитрів М. Омелян, Задорецький Михайло.
В. 343. Субота Олекса, Субота Роман, Субота Володимир.
В. 355. Солоничний Василь.
В. 369. Федорович Михайло.
В. 385. Канюк Людвіка.

НАНОВО ПРИНЯТІ ДІТИ:

В. 85. Ґут Олена, Ґут Марія, Ґут Іван, Ґут Андрій, Ґут Йосиф.
В. 99. Іващишин Марія, Іващишин Михайло, Іващишин Стефан, Іващишин Василь.
В. 127. Братон Марія.
В. 164. Ференц Семен, Ференц Михайло.
В. 174. Кулик Олена, Польський Болеслав, Польський Михайло.
В. 218. Кізло Марія.
В. 220. Бубен Мирослав, Бубен Антін, Бубен Іван.
В. 226. Мігалик Магдалена.
В. 237. Шуригайло Стефан, Шуригайло Володимир, Шуригайло Стефанія, Шуригайло Володимира.
В. 276. Фірич Семен, Фірич Михайло, Фірич Катерина, Фірич Марія, Фірич Стефан, Юрчак Анна, Коруна Ева, Коруна Катерина, Коруна Даниїл, Мацюрак Стефан, Мацюрак Іван, Мацюрак Адам, Мацюрак Ева, Сисин Микола, Сисин Ілько, Сисин Василь, Сисин Петро, Зіндран Михайло, Жук Юстина.
В. 332. Кушмідер Йосиф, Кушмідер Йосифа, Кушмідер Сташко, Кушмідер Валько, Кушмідер Володислав, Секержицька Марія, Секержицька Стефанія, Секержицький Йосиф, Секержицький Михайло.
В. 363. Гущак Володимир, Гущак Стефан.

ДІТИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ (КАРТАМИ):

В. 20. Ковальський Томаш.
В. 24. Боярин Володимир, Боярин Марія.
В. 76. Шевчук Станислава, Шевчук Зиновій, Шевчук Йосиф, Шевчук [illegible]
В. 143. Кошлайчук Фрайя, Кошлайчук Василь, Кошлайчук Богдан.
В. 179. Лесів Григорій, Лесів Іван, Лесів Татянна, Лесів Марія, Лесів Василь.
В. 193. Федорів Йосиф, Федорів Марія, Федорів Володимир, Федорів Юрій, Федорів Александра.
В. 334. Хмарик Анна, Хмарик Марія, Хмарик Павлина, Хмарик Григорій.
В. 345. Семотюк Михайло, Семотюк Петро.
В. 346. Черкас Володимир, Черкас Петро, Черкас Антін.

ДІТИ СУСПЕНДОВАНІ ЗА НЕПЛАЧЕННЄ МІСЯЧНИХ ВКЛАДОК:

В. 7. Сухиня Михайло.
В. 20. Міщук Іван.
В. 45. Демків Зофія, Демків Анна.
В. 50. Трубилович Йосиф, Трубилович Михайло, Трубилович Стефан, Трубилович Катерина.
В. 85. Мельник Марія, Мельник Надя.
В. 86. Бекич Анна, Бекич Марія, Бекич Іван, Бекич Олена.
В. 94. Пецух Іван.
В. 102. Микитюк Юрій, Микитюк Розалія, Микитюк Павлина, Микитюк Анна, Микитюк Іван, Микитюк Ґеня, Микитюк Марія.
В. 118. Роздай Марія, Роздай Іван, Роздай Ілько, Роздай Василь, Роздай Петро, Роздай Катерина.
В. 130. Дзюма Евген.
В. 137. Собович Віцко.
В. 156. Савка Григорій, Савка Іван, Савка Марія, Савка Михайло, Савка Анна.
В. 192. Фридрик Іван, Фридрик Юлія, Фридрик Емілія.
В. 218. Кріль Іван, Кріль Анна.
В. 235. Невойда Анна.
В. 245. Шеремета Йосиф, Шеремета Владислав, Шеремета Кароль.
В. 250. Ґрабаж Петер, Ґрабаж Йосиф.
В. 272. Малецька Марія.
В. 288. Кінзерська Анна.
В. 294. Данилик Іван, Данилик Марія.
В. 300. Процко Стефан, Процко Марія, Возник Михайло.
В. 328. Бобич Стефан, Музика Василь.
В. 367. Жирик Микола, Жирик Іван, Жирик Василь.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ З МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ ДО СТАРШИХ ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА:

В. 70. Маковський Іван.
В. 72. Ольхова Анна.
В. 123. Тарас Анна.
В. 135. Клим Михайло.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 53. Боярин Марія, Боярин Володимир.
В. 68. Лазорчик Йоанна, Лазорчик Олена, Лазорчик Марґарета.
В. 114. Федорів Йосиф, Федорів Марія, Федорів Володимир, Федорів Юрій, Федорів Александра.
В. 147. Білецький Іван, Білецька Анна, Салик Стефан, Салик Анна.
В. 158. Чабак Анна.
В. 182. Онуфрик Надя, Онуфрик Александра.
В. 224. Хмарик Анна, Хмарик Марія, Хмарик Павлина, Хмарик Григ.
В. 288. Ковальський Томаш.
В. 355. Турецька Текля.
В. 385. Семотюк Михайло, Семотюк Петро.

ПОМЕРШІ ДІТИ:

В. 10. Мельник Ярослав.
В. 18. Чеґи Марія.
В. 330. Коротницький Іван.
В. 342. Космовський Михайло.

ЗІСТАВЛЕННЄ:

З початком місяця жовтня 1925 р. в У. Н. Союзі було дітий членів	10.357
В місяцю жовтни 1925 р. принято нових	97
В місяцю жовтни 1925 р. принято нанове	55
В місяцю жовтни 1925 р. принято з перест. листами	30
Разом	10.539
В місяци жовтни 1925 р. суспендовано	58
В місяци жовтни 1925 р. відійшло до старших членів	4
В місяци жовтни 1925 р. відійшло з перест. листами	25
В місяцю жовтни 1925 померли	4
Разом	91
З кінцем місяця жовтня 1925 р. було дітий членів в У. Н. С.	10.448

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЄ:

З кінцем місяця жовтня 1925 р. в У. Н. Союзі було:

повнолітних членів	18.001
дітий членів	10.448
Разом всіх обезпечених	28.449

УВАГА

котру кождий відділовий урядник і член Українського Народного Союза повинен пильно прочитати і до неї тісно застосуватися.

Так повнолітні як і молодечі члени У. Н. Союза, оголошені в рекордовім зі за місяць жовтень 1925 року як суспендовані або виключені за неплаченне місячних вкладок чи з інших шричин згідно зі статутом організації, коли хотять і надальше бути членами У. Н. Союза, мусять зголоситися протягом сего місяця (падолиста) до своїх відділів і вписатися наново, заплативши всі свої вкладки і залеглости до місцевої каси на руки відділових урядників. Єсли цего не зроблять до кінця міс. падолиста 1925, то в грудні 1925 року мусять виповнити нові аплікації (просьби о принятте) наколи схотять бути дальше членами У. Н. Союза, подібно як кождий новий кандидат. Ці знов члени, так повнолітні як і малолітні, котрі в місяці жовтни 1925 р. взяли переступні листи а еще доси не зголосилися до іншого правно істнуючого відділу У. Н. Союза, мусять це зробити в місяці падолисті 1925 р., бо на другий місяць то є в грудні 1925 р. стратять всі членські права і моглиби бути приняті тільки на підставі нових аплікацій (просьб о принятте).

І. Киштанюк, гол. рек. секретар.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Демян Лемішка з Волинської губ., уезд Староконстантиновск. Вол. Купель. Холодець помер дня 30. жовтня в шпиталі, похороном занялись знакомі. Зберали Євдикія і Федик, 170 Е. 3. Ст. Ню Йорк, Н. Й. 266-67

ФЕДОР ШАЛАПІН.

Федор Шалапін, світової слави російський бас, буде виступав перший раз сего сезону 15. падолиста б. р. в Мангатан Опера Гавз, при 34 улиці Вест і осьмої евні в Ню Йорку. Так як більша часть славних людий вибиваєся власними силами на світову арену, подібне мало місце і в карієрі Шалапіна, як сам говорить він про се нераз. Він розказує: Я був вісімнайцятьлітним хлопцем, жив в Тифлісі. Тоді панувала холера в районі Волги і на Кавказі. Я втік з Баку. Ніколи не забуду, як я тоді голодував, як нужда навчила мене статися приятелем бідних. Я шукав якогось заняття. Час втікав, а не мав жадних приятелів, а жебрати не мав відваги.

Днесь Шалапін се співак світової слави і знає його як такого весь світ. Тому і не диво, що де він зявиться, має повно приятелів і обожателів, а специяльно між женським полом. Його висока постава, його питомий російський бас чарує жіноцтво хоть як сам Шалапін є дуже скромна людина. Нераз жартує він: А, коби я був тенор, тоді яби співав „Люблю тебе" і жінки любили би мене, а так бас, як жінки можуть любити баса. Найбільший скарб Шалапіна се його дві доньки Марія і Марта 9 і 11 літ. Він їх незвичайно любить та гордиться ними при кождій нагоді.

Українці повинни не пропустити нагоди, послухати сего славного співака.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

СИРАКЮЗ, Н. Й.

Або ми що, гірші від других?

Читаю точно про те, що пишеться в „Свободі" про українське життя в Америці. І певно не одному впало в очі то саме, що і мені. А саме той гарний звичай, який зачав вкорінюватися по деяких місцевостях, де наші люди не забувають при всяких родинних оказіях і забавах на народні потреби. Я думаю, що й господарі і ті, що забавляються, мають більшу приємність, коли з їх забави виходить щось таке, що має користь для загалу. Бо сама забава цікава для тих, що забавляються, а для других хиба остільки, коли бавилися свідомі і добрі громадяни, які при веселости памятали і на нужду в краю. Такий чоловік, який при забаві памятає на біду других, заслугує на те, щоби його імя було оголошене для приміру в часописях і тому я сам радо читаю про хрестини, весілля та инші забави і вичитую імена тих громадян, що свідомі того, що при таких родинних святах треба ще памятати і на ту землю, з якої ми вийшли.

Але я завважив, що з нашої громади і всіх других оттут на півночи нема дописей про того рода збірки. Так немовби тут не було хрестин, весіль, імений і т. п. А вони є певно, а тільки нема кому подбати про це, щоби по тих забавах лишилася якась дійсно гарна памятка. А бачу, що то не тяжко, що ми не гірші від других, тільки треба принуки.

От у нас відбулося недавно весілля в гром. Олекси Шмокалюка і Анастазії Шкляренко. На гостині забрав слово Іван Лесюк та згадав за голод в краю та про те, як то катують наших людий в польських тюрмах. По тих словах зложили гості $22.60 для голодуючих в краю, які вислано через Обєднання в Филаделфії.

Жертвували: О. Шмокалюк $2; по $1: О. Шкляренко, І Лесюк, Ф. Парибус, Т. Андрусишин, М. Дидик, М. Малимон, Данило Кіт, В. Гоминюк, М. Олінський, Г. Парциналюк, О. Кирик, А. Яворський, І. Каминюк; по 50 цнт.: Л. Залецький, М. Пишняк, О. Дурда, М. Мерва, М. Дембицький, Д. Оринич, М. Чайковський, Н. Мельник, М. Демяник, І. Чернатович, А. Б.; по 25 цент.: Г. Мельник, М. Гуменецький, Й. Брендз, М. Дроздівна, А. Мельник, Ю. Дашкевич, Ю. Дугара, А. Москаль, а Ю. Ковік 10 ц.

Антін Яворський.

ОБУРН, Н. Й.

Падолистове свято.

Хоч не могли ми відсвяткувати нашого національного свята в день першого падолиста, але допερва аж 8, бо не було відповідного бесідника, то свято на тім не потерпіло, але випало гарно і торжественно.

В церкві зійшлося повно народа, а над поставленою могилою наших борців відправлено панахиду. Перед панахидою виголосив наш місцевий парох о. Уляницький зворушаючу проповідь про тих, що поклали свою голову за кращу долю нашого народа, які не тільки співали про те, що готові положити за свій нарід душу й тіло, але які в дійсности душу й тіло в обороні рідного краю положили.

В церковнім торжестві взяло повну участь Тов. Запорожська Січ, від. 283 У. Н. Союза та другі товариства.

По полудни відбувся концерт місцевого Бояна під проводом Григорія Онуфрія, на якім відспівано богато прекрасних стрілецьких пісень, а діти знова віддеклямували дуже вдатно богато ріжних віршів, яких зміст відповідав вповні торжественній хвилі. Святочну промову виголосив запрошений на то свято д-р Л. Мишуга, представивши зібраному народови велич того від довгих віків ожиданого дня свободи, дня 1. падолиста 1918 року.

Враження з того свята, про яке комітет подасть певно обширний звіт, було надзвичайне. Люде не хотіли прямо розходитися і тільки жаліти і то дуже жаліти можуть ті, що на нім не були. Бо всі ті, що були, вийшли з великим задоволенням, з глибокою вірою в нашу велику будучність і свіжим запалом до нової народньої праці.

Торжество уряджено заходом всіх брацтв, товариств і сестрицтв, парохії і хору „Бояна". Головну працю вложило Тов. Запорожська Січ, від. 283 У. Н. Союза.

Гість.

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ОБОРН, Н. Й. Тов. Зап. Січ, від. 283, повідомляє своїх товаришів, що звичайні місячні збори відбудуться 16. падолиста, в гали церковній о год. 6.30 вечером. Проситься всіх Товаришів прибути на сі збори бо є важні справи до полагодження перед вибором нового уряду, котрий має відбутися 13. грудня. — Лесь Зобків, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. Бр. св. Йосафата, від. 217, повідомляє своїх членів місцевих і позамісцевих, що місячний мітинґ відбудеться дня 17. падолиста, у вівторок, о 7.30 вечером, в гали церковній при Гудсон Еве. Члени мають явитись та вирівнати свої залеглости бо в противнім разі будуть суспендовані. Братство буде принимати нових членів без вступної оплати до Союза і до Братства. — М. Бінашевський, предс.; К. Шевчук, секр.

ШИКАҐО, ІЛЛ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 252, відбуде свій місячний мітинґ 19-го падолиста в укр. гали при Ірі і Робей ул., о годині 7.30 вечером. Проситься всіх членів явитись на сей мітинґ і заразом привести кандидатів на нових членів. — Н. Читвінський, предс.; С. Новодворський, секр.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Отсим повідомляється членів і членкинь Тов. Укр. Січ, від. 170, що збори відбудуться в пятницю, 13-го падолиста, під ч. 72 Morris St., Jersey City. Початок зборів о год. 7.30 вечером. Проситься усіх членів прибути на означений час. — Секретар.

ПОДЯКИ

(З Филаделфії, Па.)

Отсим складаю сердечну подяку головному урядови У. Н. Союза за виплаченне мені запомоги в сумі 50 дол. з каси фонду убогих, яка стала мені у великій помочі в моїм критичнім положенню.

А тепер кличу до тих всіх, що не є членами нашого братства:

Вступайте, поки час, щоб не було запізно! Біда не спить. Не знаємо, що завтра буде і що може статись, тож всі як один горніться до найліпшої організації, У. Н. Союза.

Желаю У. Н. Союзови і урядови сили й витривалости у їх праці, щоб наша організація до року подвоїлась.

Іван Сорока,
член 339 від. У. Н. Союза.

КУДИ ДІВАЄТЬСЯ СПОЖИТИЙ ДОЛЯР?

Вашингтонське Бюро для Хліборобської Економіки зробило декілька дослідів для провірення „куди дівається й як розділюється доляр, витрачений на всякий споживчий крам", передівсім на хліб, мясо, городовину й садовину.

Що до хліба, досліди зроблені в семи містах (Ню Йорк, Бостон, Шикаго, Минеаполіс, Кенсас Ситі, Ню Орлінс і Сан Франціско) виказали взагалі, що з кожного доляра заплаченого за хліб останнім консументом (споживачем) в місті останній продуцент, фармер, одержує лише 15 до 18 центів, решта, значить 83 центи, розділюється поміж тих, що випікають, розвозять та розпродують хліб. Точніш, той доляр, який людина в місті платить за хліб, розділюється так:

Від 12 до близько 17 центів (як в якім місті і в якій крамниці) припадає на крамара. Від 51 до 61 центів бере пекарня (понад те, що її коштує мука). Півтора до 4 центів коштує транспорт муки з млина до пекарні. Від пяти з половиною до 7 центів — це зиск і кошти млинара. Залізниця із збіжевого ссипу (елеватора) до млина забирає від півтора до 7 центів. Близько один цент забирає елеватор. І врешті 15 до 18 центів з доляра дістається продуцентови пшениці, фармерови. Розуміється, всі ті цифри не представляють чистого зиску. Своєю пайкою ще кожний покриває кошти підприємства; наприклад, з своєї пайки крамар оплачує наєм крамниці, пекарня робітників, всякий матеріял потрібний ще до печення окрім муки і т. п.

Аналіз цін плачених споживачем за садовину (яблока) в Ню Йорку виказує такий розділ: З кождого доляра садівник одержує 23 центи, транспорт 15 центів, компанії, що перевозять садовину 5 центів, гуртівник 9 центів, „джабер" (посередник між гуртівником і крамарем) 11 центів, крамар 37 центів. Значить, сам розділ і постачання садовини в місті („джабер" і крамар) забирають 47 відсотків ціни. Це теж не все їх зиск, а й кошти; наприклад, „троки" мусять нераз годинами чекати на лізницях і в порті, поки нагрузять крам, крамарі вимагають його часто негайно, в різні пори дня і ночі, врешті в різні пори року садовини буває більше або менше, так що приходиться оплачувати розвозчиків, хоч не все для них є робота. Крамар рахує собі значну надвижку понад свої кошти, так як садовина швидко псується, ціни нераз раптово спадають і т. п. Ціни для споживачів булиб менші, якби вони купували правильно й більшу скількість овочів нараз, та тоді, розуміється, риск зопсуття і упадку цін впав би на них.

Подібно розділюється доляр міським покупцям за бавовняний крам (білизна, простирала і т. п.). З того доляра продуцент бавовни одержує пересічно 20 центів, кілька центів коштує достава з фармів до Ню Орлінс і з Ню Орлінс до купців і фабрикантів в Новій Англії, які забирають за свій зиск і кошти виробництва біля 40 центів, і врешті 30 до 35 центів лишається гуртовим продавцям і роздрібним крамарам в місті.

ВІСПА.

В давні часи віспа була одною з тих страшних пошестий, які масово винищували людий. Ще тепер вона є одною з причин високої смертности в Індії і в Китаю. Поміж 1918 і 1923 роками в Індії вмерло з віспи близько 700,000 душ. В Арабії гине від неї більш ніж половина усіх дітий. Остання російська статистика смертности з 1902—1914 рр. показує, що на протязі того часу в Росії занедужало віспою поверх міліона осіб, а вмерло з неї поверх пів міліона.

Зрештою припадки віспи трапляються у всіх краях, навіть в тих, де вже загально відомі й широко застосовані способи охорони. Наприклад в Сполучених Державах зареєстровано на протязі 1924 року 56,361 припадків віспи і 896 смертей від неї. Але вже ті числа показують, що слабість має тут на загал богато лагіднійший характер; смертельних наслідків буває розмірно небогато. Та проте ніколи не виключено, що несподівано віспа може кинутися десь в своїй тяжкій, смертельній формі. Досвідчило того на собі декілька американських міст, в яких саме мали місце ті смертельні припадки.

Віспа є гостра, заразлива слабість, яка перекидається з людини на людину будьто через безпосередний дотик, будьто через одежу, посуду та всякі инші предмети, занечищені матерією виділеною з віспяних ран і болячок слабого. Слабість проявляється звичайно в двайцятім дні після зараження відомими наривами і болячками на шкірі, найбільше на лиці і руках. Разом з тим приходить висока температура, мороження, горячка, біль голови, часто непритомність і конвульсії. Слабість триває знов приблизно яких дванайцять день, але й коли хорий подужав, то буває, що після віспи він сліпне або глухне, а правильно все лишається відоме віспяне рябoтиння на лиці.

Від віспи можна охоронитися зовсім певно і є тільки один зовсім певний спосіб охорони — щепіння.

В кінці вісімнайцятого століття англійський лікар Дженер завважив, що дівчата, які при доєнню коров заражувалися так званою телячою віспою, ніколи потім не хорували справжньою. людською віспою. Це привело його на думку, що ця коровляча слабість може забезпечити людий від віспи і після деяких дослідів і спроб він найшов спосіб, щоб коровячу віспяну матерію або так звану вакцину прищеплювати людям і таким способом забезпечити їх від зараження віспою.

Щепіння віспи є справа дуже проста й зовсім безпечна. Промивши добре шкіру на руці лікар голкою пробиває її горішну верству й запускає туди віспячу матерію. Коли щепіння, як то кажуть, „не принялося" значить коли в проколенім місці не нарвало й нарив не зійшов, тоді треба цю невеличку операцію повторити ще раз.

Щоби зовсім певно охоронити дітий від зараження, навіть в час найгіршої епідемії, треба щепити їм віспу зараз в першім році життя і потім другий раз, коли ідуть до школи. Перше щепіння вистарчає звичайно на сім літ, друге на ціле життя.

Небезпеки при тім нема ніякої. На протязі перших шести місяців 1924 року в Детройт защеплено віспу 817,000 людий без одного випадку занедужання. Так само щеплено віспу усім американським жовнірам підчас останньої війни і ні саме щепіння не мало ні в кого шкідливих наслідків ні віспою ніхто не заразився, хоч, як відомо, жовнірам приходилося перебувати в не дуже гигієнічних відносинах і стрічатися в Европі з зараженими і слабими.

Та все таки буде віспа час від часу звлятися як небезпечна пошесть, доки все населення не захорониться від неї своєчасним і систематичним щепінням.